

Enheten för sällskapsdjur
Maria Cedersmyg

Nyhetsbrev nr VIII Hund och katt

Information om fyndet av rävens dvärgbandmask

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har för första gången påvisat rävens dvärgbandmask (*Echinococcus multilocularis*) i Sverige. Fyndet gjordes inom ramen för övervakningsprogrammet för dvärgbandmask och gäller en räv som sköts i december 2010 i Uddevalla kommun. Myndigheterna bedömer i nuläget att parasiten kan finnas inom Uddevalla, Munkedal, Färgelanda och Vänersborgs kommuner.

Nu kommer myndigheterna att intensifiera övervakningen av framför allt räv men även gnagare och hund kring fyndområdet så att man får klarhet i hur utbredd smittan är. När man vet mer kan Jordbruksverket sedan eventuellt överväga åtgärder för att begränsa eller minska smittan.

Jordbruksverket ger följande rekommendationer till hund- och kattägare i Uddevalla, Munkedal, Färgelanda och Vänersborgs kommun

Hund

- Om du håller din hund så att den aldrig kan äta en sork eller mus behöver du inte vidta några särskilda åtgärder.
- Om din hund någon gång under hösten och vintern 2010-2011 har fått springa lös i skogen eller vistas obevakad där den kan ha ätit en sork eller mus bör du nu avmaska den. Hantera träcken som att den är smittsam och lägg den i kärl för brännbart avfall före avmaskning och 3 dagar efter avmaskning, och tvätta händerna. Hunden bör också schamponeras en gång för att äggen som kan finnas i pälsen ska försvinna. Därmed bedöms hunden nu vara smittfri. Avmaskningen är också viktig för att inte smittan ska spridas vidare i landet om du reser ut ur det smittade området.
- Om du har en hund som regelbundet får vistas lös i markerna bör den avmaskas regelbundet var fjärde vecka. Avmaskning gör att det aldrig bildas ägg, och hunden är därför ofarlig. Vid första avmaskningen bör du dock schamponera hunden och hantera träcken såsom anges i punkten ovan.

- Hundägare från andra delar av landet som reser igenom det smittade området bör hålla sina djur kopplade så att inte smittan kan plockas upp och spridas vidare i landet.
- Avmaskningsmedel med praziquantel (kan också stavas prasikvantel) kan du köpa receptfritt på apotek. Också epsiprantel som finns att köpa utomlands är verksamt, men andra preparat fungerar inte. Använd ett avmaskningsmedel som bara verkar mot dvärgbandmask istället för kombipreparat som också är verksamt mot andra maskar.

Katt

- Katter är dåliga på att producera smittsamma ägg och bedöms utgöra en mycket låg smittrisk. Du som har en katt som jagar gnagare och har nära kontakt med den kan följa de råd som beskrivs för hundägare ovan om du vill vara extra säker.

Vad du bör rekommendera dina kunder

I det smittade området: Kunder som har t ex jakthundar, brukshundar (sök o rapport) som ofta är lösa i markerna, men också de som har stor trädgård eller rasthage där hundarna kan få tag på gnagare bör alla avmaska sina hundar en gång i månaden. Du bör uppmana kunderna att inte använda kombipreparat utan välja ett preparat med bara praziquantel i, eftersom det annars är risk för resistensutveckling mot ffa spolmasksubstansen. Resistens mot praziquantel är inte känt trots att preparatet använts regelbundet under många år i endemiska regioner i Europa. Det är mycket viktigt att alla djur som lämnar området är smittfria så att inte parasiten sprids vidare i landet.

Utanför det smittade området: Du som inte bor i det smittade området behöver i nuläget inte rekommendera dina kunder något särskilt. En hundägare som ska resa in till det smittade området bör dock hålla sin hund kopplad under vistelsen.

Särskilt om smittvägar: Hundar kan få blåsmaskformen av att få i sig ägg, men får alltså inte dvärgbandmask och blir inte äggproducenter om de äter träck från andra djur eller nosar på rävträck eller kadaver i skogen – smittrisen är uteslutande via gnagare. Vildsvin kan fungera som mellanvärdar och ha parasiten i levern, men utvecklingen avstannar vanligen och köttet smittar inte.

Angående övervakningen

Räv: Ett större antal rävar kommer nu att undersökas i större delar av landet. Om du har kunder som frågar om övervakningen och som vill sända in skjutna rävar till SVA så bör du råda dem att först läsa på SVAs hemsida där det finns utförliga instruktioner, eller att ringa SVA. Särskild information om detta kommer också att skickas ut till jägarna i området via jägarorganisationerna.

Gnagare: I det smittade området kommer ett antal gnagararter undersökas för att spridningen och klarlägga vilka som ingår i parasitcykeln här i Sverige.

Hund: I det smittade området kommer Jordbruksverket att bekosta undersökningen av cirka 100 prover från ännu inte avmaskade jakthundar (som har varit lösa i markerna). Riktad information om detta kommer att gå ut till jägarna samordnat med informationen om rävprovtagningen. Syftet är att få vetskap om prevalensen i den del av hundpopulationen som bedöms vara utsatt för störst risk.

Om kunden vill provta sin hund eller katt på eget initiativ och betala själv: En djurägare kan på eget initiativ ta ett avföringsprov och sända in enligt instruktion på SVAs hemsida. Provet ska tas före avmaskning (!). Metoden kan bara påvisa måttligt till kraftig förekomst av parasiten. Ett negativt provsvar ska alltså inte tas som en garanti för att djuret är smittfritt.

Införelskraven kvarstår för hundar och katter

Kraven för att föra in hundar och katter i landet kvarstår oförändrade till 31/12 2011. Vad som händer med reglerna efter detta datum är ännu oklart. Innan dvärgbandmaskfyndet gjordes inleddes förhandlingar inom EU om ett förslag till nytt regelverk. Jordbruksverket arbetar tills vidare för att Sverige i det nya regelverket ska få behålla krav på avmaskning vid införelse av hund och katt då det nuvarande regelverket slopas den 31/12 2011. Det är alltså fortsatt mycket viktigt att alla hundar och katter som reser in i Sverige avmaskas för att minska risken att situationen förvärras.

Kontrollen vid gränserna

Hund- och kattägare har anmälningsplikt vid införelse av djur, vilket innebär att man måste anmäla sig vid Red Point dvs gå på rött eller köra i röd fil. Tullen avgör sedan hur omfattande kontroll man vill göra av varje enskilt djur och tillhörande dokument. Påpeka gärna att djurägaren har ett ansvar för att resande djur uppfyller gällande krav, och att syftet är att skydda ägaren och djuret från allvarliga sjukdomar snarare än att ha ett papper att visa upp.

Kontroll inom landet

Verket får flera gånger i veckan information från er kliniskt verksamma veterinärer om att ni upptäckt djur som förts in i landet utan att uppfylla införelskraven. Det är väsentligt att ni också fortsatt anmäler dessa till oss så vi kan fatta beslut om lämpliga smittskyddsåtgärder. Vi är tacksamma för den hjälp vi kan få att hantera dessa djur - särskilt om ni ringer direkt då djuret är kvar så vi snabbt kan minska smittriskerna till ett minimum. Om ni av olika anledningar måste släppa hem djuret innan ni kontaktar oss, så bör ni åtminstone försöka övertala djurägaren att avmaska djuret.

Vad händer framöver?

- Parasitens utbredning och prevalens kartläggs genom utökad provtagning på framför allt räv. Detta kommer att ligga till grund för överväganden om eventuella kontrollåtgärder i form av t ex avmaskning av rävar, vilket har provats tidigare i andra länder.
- Smittspridning till hundpopulationen bedöms med hjälp av en riktad undersökning kring fyndområdet.
- Särskild information riktas till hund- och kattägare, jägare och veterinärer.//